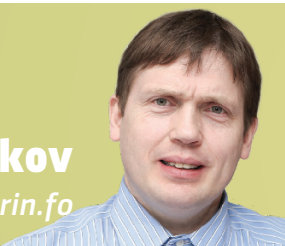

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

FÓLKSENS OGN OG SKATTALÆTTI

Kjakið um, hvussu vit best býta samfelagságóðarnar ímillum borgararnar er áhugavert – og meiningarnar eru ymiskar.

Landsins myndugleikar, t. v. s. fyrst og fremst Fólkaflokkurin, halda, at virðini, pengarnir og yvirskotið eru best vard, tá tey eru á fáum privatum hondum. Dømi um tað er uppsjóv-arflotin, sum seinastu áriní hefur forvunnið ovurhonds nógvar pengar.

Í Degi og Viku mánakvöldið vísti Kári Petersen, búskaparfrøðingur, enn einaferð á, hvussu hetta ovurhondsstóra yvirskot kundi verið bytt øðrvisi.

Um loyvishavarar rindaðu 600.000 milliónir fyri fiskirættindini til landskassan – og um landið gav hetta út-

aftur sum skattalætta til øll, so hevði tað givið hvørjum einstøkum lønmótakara 30.000 krónur um árið, ella 2.500 krónur um mánaðin, segði búskaparfrøðingurin.

Kjartan Hoydal, fyrrverandi fiskivinnustjóri, segði, at hóast tilfeingisgjald er á vinnuni, so fer tað gjaldið ikki í landskassan, tí tað verður selt privat og vinningurin fer í privatar lummar. Tað vil siga, at veiðirættindi, sum vinnan hefur fingið ókeypis frá landinum verða seld til onnur, og pengarnir fara í privatar lummar.

Kjartan Hoydal ivast ikki í, at hesin handil er ólógligur. Men tað er so eingin, sum ger nakað við tað.

Kári Petersen heldur uppá, at triggir fjórðingar av vinninginum í

uppsjóvarvinnuni stavar frá, at vinnan fær veiðirættindini ókeypis, meðan ein fjórðingur er grundaður á, at menn duga væl at reka skip.

Út frá hesum treytum, so er størsti parturin av yvirskotinum almennur stuðul – ókeypis veiðiloyvini.

Víst varð eisini á vandan við, at ein ávísur bólkur, sum til dømis uppsjóv-arflotin, verður so ovurhonds sterkur fíggarliga, at hann breiðir seg yvir aðrar vinnur eisini, sum hann kanska ikki dugir at reka, men av tí at hann er so kapitalsterkur, so drenar hann alt.

Kári Petersen vísti á dømi úr Íslandi, at 14 familjur áttu alt. Hann óttast, at vit fáa eitt fámannaveldi, har nakrir fáir kvotabaránar stýra

allari vinnu og harvið øllum samfelagnum.

Endamálið við at innføra tilfeingisgjöld, sum av góðum grundum skulu í landskassan og ikki í privatar lummar, er at tryggja samfelagið, so landið ikki fer at tráskatta fólk. Tað er so ofta prógvað, at inntøkuskattur og

avgjöld avlagar hugin at arbeiða.

Fyrimunur við at skatta tilfeingi – um skatturin er rætt ásettur – er, at hann ikki ger forskjótingar eins og lønarskattur, ið kann elva fólk til at arbeiða minni og spara minni saman. Hugtakið er gamalt í til dømis Amerika, har tað varð nýtt í sambandi við jørð. Í Noreg er hesin skattur frá olju og gassi týðandi súla undir samfelagsbúskapinum.

Men okkara ráðandi politikararnir halda fast við, at allur hesin vinngur verður verandi á privatum hondum.

» 5.000 krónur í skattalætta til føroysku familjurnar

Status quo sum framstig

– Siggja vit ikki nakrar ítøkiligar nýskipanir fyri 1. apríl, tá ið játtanarkarmarnir fyri 2015 skulu leggjast fyri Løgtingið, hava vit onga orsök til at bjóða okkum fram at vera stjórnarberandi.

Hesi orðini segði løgmaður fyri fimtan mánaðum síðan. Og tann 1. apríl, hann sipaði til, er tann 1. apríl sum fór aftur um bak fyri hálvum tíggjunda mánaði síðani.

Enn er støðan óbroytt, og hóast Jørgen Niclasen og løgmaður hava ásett 1. februar komandi til enn eina seinastu freist, so hefur løgmaður kortini útsett hesa freistina. Tað gjørdi hann fyri opnum skíggja í sjónvarpinum mánakvöldið.

Men aftur til orð løgmans frá oktober í 2013:

– Tað er øgiliga hart at siga, men vit kunnu ikki halda fram at drála og drála nýskipanirnar. Fiskivinnunýskipanin SKAL verða klár tann 1. apríl.

Løgmaður vísti tá eisini á, at tað verður ómøguligt at minka almennu útreiðslunar, um nýskipanirnar ikki verða framdar í verkið:

– Tað, sum endamálið er við nýskipanunum, er at támra vøkstrinum, segði løg-

maður tá.

Einki tykist kortini at verða broytt, hóast samgongan nú syngur sítt síðsta vers, og færri og færri trúgva uppá, at nakað uppskot um fiskivinnunýskapan kemur – og so slett ikki, at talan verður um eina breiða semju millum samgongu og andstøðu. Absolutt einki er, sum bendir á slíka semju.

Venda vit aftur til oktober í 2013, so segði Jacob Vestergaard í viðmerking til uppgevandi útsøgnina hjá løgmanni, at ein fiskivinnunýskipan skapar ongan fisk, tó at hon skapar tryggar karmar um vinnuna.

– Arbeiðið at gera fiskivinnunýskipanina hefur ligið at kalla stilt síðani í vár, segði Jacob Vestergaard – og sipaði til várið 2012.

Hann segði víðari, at end-

amálið var at fáa greiði á nøkrum viðurskiftum í samgonguni fyrst, so at taka arbeiðið upp aftur.

– Og vónandi verður andstøðan eisini við tá, segði Jacob Vestergaard.

Og tað er sum sagt lítið, sum bendir á, at nakað er broytt, uttan tað, at samgongan hefur sitið á fundi og roynt at funnið semju. Men tað tykist kortini rættiliga greitt, at semjan er ikki funnin.

Fólkaflokkurin hefur fleiri ferðir gjørt greitt, at hann kann saktans liva við at einki hendir. Tí hendir einki, so heldur galdandi støða fram. Og tað er eitt endamál í sær sjálvan fyri tann partin av løgtinginum, sum ikki vil broytingar.

Og tað er tann parturin av løgtinginum, sum ræður.

» Hjálpa fólk úr eldinum

HELGI ABRAHAMSEN
KJAK SÍÐA 13

» Munur á pensjónistum

SÍMUN P. JACOBSEN
KJAK SÍÐA 14

Óttast trygd í tunlunum

Reimund Langgaard, løgtingsmaður Sambandsflokksins óttast, at viðlíkahaldið og trygðin í undirsjóvartunlunum fer at versna, um Landsverk skal hava ábyrgdina av tí.

Hetta sigur hann í samrøðu við Norðlýsið.

Norðlýsið hefur seinastu dagarnar varpað ljós á, hvat skal henda við undirsjóvartunlunum, tá teir eru niðurgoldnir.

Í svari sínum sigur Reimund Langgaard, at hann heldur at kostnaðurin

fyri viðlíkahald skal fíggjast við brúkaragjöldum.

– Eri eisini eitt sindur stúrlíkahaldið og trygðin í undirsjóvartunlunum fer at versna, um Landsverk skal hava ábyrgdina av tí.

Hetta sigur hann í samrøðu við Norðlýsið.

Hetta sigur hann í samrøðu við Norðlýsið.

